

Өңірлік келісім

Алматы қаласының әкімдігі, «Алматы қаласы кәсіподақтар орталығы» аумақтық кәсіподақтар бірлестігінің, «Алматы кәсіподақтар одағы» аумақтық кәсіподақтар бірлестігі және «Қазақстан Республикасы Жұмыс берушілерінің (кәсіпкерлердің) Ұлттық Конфедерациясы» заңды тұлғалар бірлестігі арасындағы 2021-2023 жылдарға арналған

I бөлім. Жалпы ережелер

Біз Алматы қаласының әкімдігінің, «Алматы қаласы кәсіподақтар орталығы» аумақтық кәсіподақтар бірлестігінің, «Алматы кәсіподақтар одағы» аумақтық кәсіподақтар бірлестігінің және «Қазақстан Республикасы Жұмыс берушілерінің (кәсіпкерлердің) Ұлттық Конфедерациясы» заңды тұлғалар бірлестігінің өкілетті өкілдері (бұдан әрі - Тараптар) Қазақстан Республикасының Конституциясына, Еңбек кодексіне және заңнамасына сәйкес әрекет ете отырып:

- Қазақстан Республикасының заңнамасын мүлтіксіз сақтау;
- мемлекеттің, жұмыс берушілер мен қызметкерлердің әлеуметтік жауапкершілігі, өзара сыйластық, сенім және олардың мүдделерін ымыраға келтіруге барынша қол жеткізу;
- әлеуметтік әріптестік, оның ішінде еңбек қатынастарын және еңбек қатынастармен тікелей байланысты өзге де қатынастарды, сондай-ақ әлеуметтік-экономикалық қатынастарды ұжымдық-шарттық реттеу;
- лайықты еңбек жағдайларын қамтамасыз ету және жұмыс берушілер мен қызметкерлердің әлеуметтік-экономикалық мүдделерін қорғау, еңбек ұжымдарында келісім мен тұрақтылықты сақтау үшін сындарлы өзара іс-қимыл жасау;

осы Алматы қаласының әкімдігі, «Алматы кәсіподақтар одағы» кәсіподақтардың аймақтық бірлестігі, «Алматы қаласының кәсіподақтар орталығы» аумақтық кәсіподақтардың бірлестігі және «Қазақстан Республикасы Жұмыс берушілерінің (кәсіпкерлердің) Ұлттық Конфедерациясы» заңды тұлғалар бірлестігі арасындағы 2021-2023 жылдарға арналған келісімді (бұдан әрі - Келісім) мынадай:

- 1) әлеуметтік әріптестік;
- 2) экономикалық саясат;
- 3) халықты жұмыспен қамтамасыз ету;
- 4) лайықты еңбек жағдайлары және еңбекақы төлеу ;
- 5) әлеуметтік саясат;
- 6) Келісімді іске асыру және оның орындалуын бақылау бағыттары шеңберінде жасасты.

Келісімде қолданылатын ұғымдар Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес қолданылады.

II Бөлім. Әлеуметтік әріптестік

Тараптар жұмыскерлердің (жұмыскерлер өкілдерінің), жұмыс берушілердің (жұмыс берушілер өкілдерінің), мемлекеттік органдардың еңбек қатынастарын және еңбек қатынастарымен тікелей байланысты өзге де қатынастарды, сондай-ақ әлеуметтік-экономикалық қатынастарды реттеу мәселелері бойынша мүдделерін келісуді қамтамасыз етуге бағытталған шаралар қабылдауға уағдаласты.

Тараптар әлеуметтік әріптестікті дамыту бойынша міндеттемелерді қабылдады, олар мынаған бағытталған:

- 1) кәсіптік одақтар бірлестіктерінің (қауымдастықтарының, одақтарының) және жұмыс берушілер бірлестіктерінің (қауымдастықтарының, одақтарының) өз мүшелерінің еңбек және әлеуметтік-экономикалық құқықтары мен мүдделерін білдіру және қорғау бойынша рөлін арттыру;
- 2) кәсіптік одақтар бірлестіктерінің (қауымдастықтарының, одақтарының) және жұмыс берушілер бірлестіктерінің (қауымдастықтарының, одақтарының) қызметіне араласпау, оларды құруға және жұмыс істеуіне кедергі келтірмеу туралы заңнамалық және жалпыға бірдей танылған халықаралық нормалар мен қағидаларды сақтау;
- 3) Халықаралық еңбек ұйымының Конвенциялары мен ұсынымдарына сәйкес қалалық комиссия туралы жаңа Ережені қабылдауды көздейтін әлеуметтік әріптестік пен әлеуметтік және еңбек қатынастарын реттеу жөніндегі қалалық үшжақты комиссияны (бұдан әрі – қалалық комиссия) жаңғырту;
- 4) қалалық комиссияның отырыстарында Тараптардың консультациялары мен келіссөздерін тұрақты өткізу, сондай-ақ еңбек қатынастарын және еңбек қатынастарымен тікелей байланысты өзге де қатынастарды, сондай-ақ әлеуметтік-экономикалық қатынастарды реттеу мәселелері бойынша оның шешімдерін толық, уақтылы және сапалы орындау;
- 5) еңбек қатынастарын және еңбек қатынастарымен тікелей байланысты өзге де қатынастарды, сондай-ақ әлеуметтік-экономикалық қатынастарды реттеу мәселелерін қарау кезінде Тараптар өкілдерінің қалалық комиссия отырыстарына қатысуы;
- 6) Халықаралық еңбек ұйымының конвенциялары мен ұсынымдарына сәйкес Тараптардың (жұмыс берушілер мен жұмыскерлер өкілдерінің) жұмыскерлердің әл-ауқатына және еңбек өнімділігін арттыруға ықпал ететін мәселелерді бірлесіп қарау құқығын көздейтін екіжақты әлеуметтік әріптестік институтын дамыту;
- 7) ұжымдық еңбек даулары мен жанжалдарына жол бермеу, оларды реттеу, оларды шешудің қолданыстағы тәртібін жетілдіру;
- 8) Алматы қаласының ұйымдарында келісілген әлеуметтік-экономикалық саясатты, әлеуметтік-еңбек қатынастарын ұжымдық-шарттық реттеу тетіктері мен рәсімдерін жүргізудің жалпы қағидаттарын әзірлеу;
- 9) қалалық деңгейде әлеуметтік серіктестікті ұйымдастыру ережелері, әлеуметтік серіктестік және еңбек қатынастары жөніндегі қалалық комиссияның жұмысына, ұжымдық келіссөздер барысында қатысу ережелері бойынша оқытуды өткізу;
- 10) жұмыскерлер мен жұмыс берушілер үшін еңбек заңнамасының негіздерін түсіндіру, келіссөздер жүргізу дағдыларын дамыту және еңбек жанжалдарында консенсусқа қол жеткізу бойынша бірлескен семинарлар мен тренингтер өткізу;

11) салалық және өңірлік келісімдер жасасу, оларды кейіннен орындау тәжірибесіне мониторинг жүргізу және қорытындылау, сондай-ақ ұжымдық шарттар негізінде әлеуметтік-еңбек қатынастарын реттеу үшін бақылауды жүзеге асыру.

III Бөлім. Экономикалық саясат

Тараптар халықтың өмір сүру сапасы мен әл-ауқатын арттыру, сондай ақ экономиканың тұрақты өсуін қамтамасыз ету бойынша орта мерзімді мақсаттарға қол жеткізу мақсатында экономикалық саясатты дамытуға бағытталған шараларды қабылдауға уағдаласты және өзіне мынадай міндеттемелерді қабылдайды:

Қала әкімдігі:

1) салықтық-бюджет саясатын отандық кәсіпорындардың бәсекеге қабілеттілігін арттыруға және импортты алмастыруды ынталандыруға бағыттайды;

2) мыналар:

мемлекеттік қолдау бағдарламалары мен шараларының атаулылығын кеңейту және арттыру;

экономикалық қолжетімді банктік кредит беру көлемін ұлғайту арқылы бизнес үшін қаржыландырудың қолжетімділігін арттыру бойынша шаралар қабылдауды;

3) мемлекеттің үлесі мен қатысу деңгейінің аражігін нақты ажырата отырып, «шешімдер топтамасы» шаралар кешенін айқындау жолымен ішкі және/немесе сыртқы нарықтарда қатысуын ұлғайтуға қабілетті кәсіпорындарды ынталандыруды қамтамасыз ету;

4) бизнестің банктік кредиттеуге тәуелділігін төмендету үшін микрокредит беруді, факторингті, қор нарығының мүмкіндіктерін кеңейту арқылы банктік кредиттеуге баламаларды дамытуды қамтамасыз ету;

5) бизнесті жүргізу үшін қолайлы жағдайлар жасау жөніндегі жұмысты жалғастырады, оның ішінде:

- «Бизнеске арналған үкімет» қызметтер көрсетудің бірыңғай кеңсесі қағидаты бойынша мемлекет пен бизнестің өзара іс-қимылының жаңа форматын кеңейту;

- бизнес құру рәсімдерін оңайлату және әкімшілік кедергілерді қысқарту;

- мемлекеттік реттеуді, оның ішінде салықтық әкімшілендіруді оңтайландыру және жұмсарту, нарыққа кіру және бизнесті жүргізу процестері бойынша кедергілерді азайту;

- инфрақұрылымның қолжетімділігі мен сапасын арттыру;

- мемлекеттік сатып алуға, квазимемлекеттік секторды сатып алуға және жер қойнауын пайдаланушылардың реттелетін сатып алуына қатысу бойынша отандық бизнес үшін қолжетімділікті кеңейту;

- мемлекеттік-жеке меншік әріптестік құралдарын, оның ішінде фискалдық ынталандырулар, жеңілдіктер мен преференциялар арқылы кеңейту;

- инвестициялық заңнаманың тұрақтылығын қамтамасыз ету;

- мемлекеттің экономикаға тікелей қатысуын азайту;
- ЭЫДҰ елдерінің озық практикасын қолдана отырып, квазимемлекеттік сектор мен жеке бизнес арасында бәсекелестік ортаны қалыптастыру;
- көлеңкелі экономиканың үлесін төмендету бойынша ынталандыру шараларын қолдану.

Тараптар бірлесін:

- 1) нысаналы индикаторларға қол жеткізу негізінде де субсидиялар мен қолдау шараларының тиімділігін мониторингтеу мен бағалау жүйесін дамытуға;
- 2) мемлекеттік сатып алу жүйесінің, оның ішінде квазимемлекеттік сектордың ашықтығын қамтамасыз ету;
- 3) ауыр бұзушылықтар бойынша жауапкершілікті қатаңдата отырып, болмашы құқық бұзушылықтарға «жұмсақ құқық» құралдарын неғұрлым кеңінен қолдануға көше отырып, бәсекелестікті дамыту жөніндегі проактивті мемлекеттік саясатты енгізу жөніндегі жұмысты жалғастыруға;
- 4) озық практикалар мен ЭЫДҰ стандарттарын имплементациялау жөніндегі, сондай-ақ БҰҰ-ның тұрақты даму мақсаттарын ұлттық және жаһандық деңгейлерде іске асыру жөніндегі жұмысты жалғастыруға;
- 5) кәсіпорындарда өндірісті ұйымдастырудың жаңа әдістерін, сапа менеджменті жүйелерін, корпоративтік басқару қағидаттарын және еңбек пен капиталдың өнімділігін арттыратын энергия үнемдеуші озық технологияларды енгізуге жәрдемдесуге уағдаласты.

IV Бөлім. Халықты жұмыспен қамтамасыз ету

Тараптар еңбек нарығын дамытуға және халық табысының өсуін арттыру үшін халықты тиімді жұмыспен қамтуға жәрдемдесуге бағытталған шаралар қабылдауға уағдаласты және өзіне мынадай міндеттемелерді қабылдайды:

Қала әкімдігі:

- 1) жаппай кәсіпкерлікті дамытуға жағдай жасайды, оның ішінде:
 - «Бастау Бизнес» жобасы бойынша кәсіпкерлік негіздеріне оқыту, оның ішінде онлайн режимде;
 - жаңа бизнес-идеяларды іске асыруға мемлекеттік гранттар беру;
 - «Жас кәсіпкер» жастар кәсіпкерлігін дамыту бойынша жағдайлар жасайды;
- 2) жұмыспен қамтамасыз етуге, жұмыссыздық деңгейінің өсуіне жол бермеуге және қосымша жұмыс орындарын құруға бағытталған Жұмыспен қамтудың 2020 – 2021 жылдарға арналған жол картасын іске асырады;
- 3) жалдау мен жұмыспен қамтудың жаңа нысандарын дамыту және енгізу бойынша кешенді жұмыс жүргізеді;

- 4) білім беру жүйесін еңбек нарығының қажеттілігіне және оның даму перспективаларына сәйкес кадрлар даярлауға бағдарлайды;
- 5) жұмыссыздарды және өзін-өзі жұмыспен қамтығандарды еңбек нарығында сұранысқа ие кәсіптік дағдылар мен құзыреттер алу мүмкіндіктерімен қамтамасыз етеді;
- 6) жұмыс іздеуде қиындық көріп жүрген адамдарды жұмыспен қамтуға ықпал ететін іс-шараларды жүзеге асырады;
- 7) шетелдік жұмыс күшін тартуды квоталау арқылы ішкі еңбек нарығын қорғайды;
- 8) жұмыс берушілерге мүгедек адамдарды жұмысқа орналастыру үшін арнайы жұмыс орындарын құруға жәрдем көрсетеді;
- 9) мүгедек адамдарды жұмысқа орналастыру үшін арнайы жұмыс орындарын құру шаралары туралы ақпаратты ресми интернет-ресурста орналастырады.

***«Қазақстан Республикасы жұмыс берушілерінің (кәсіпкерлердің) ұлттық конфедерациясы»
ЗТБ Алматы қаласының жұмыс берушілеріне өзекті қызметтерді көрсете отырып,***

- 1) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жұмыскерлерді кәсіптік даярлауды, қайта даярлауды және олардың біліктілігін арттыруды қамтамасыз ету бойынша жұмыс берушілердің құқықтары мен міндеттерін ұжымдық шарттарға және (немесе) салалық, өңірлік келісімдерге енгізу бойынша жұмыстарды жүргізуге;
- 2) халықты жұмыспен қамту орталықтарына жұмыс берушілерді қоғамдық жұмыстарды, әлеуметтік жұмыс орындарын ұйымдастыру және жастар практикасын өткізу үшін жұмыс орындарын ұсыну туралы хабардар етуге;
- 3) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жұмыс берушілердің мүгедектігі бар адамдар үшін арнайы жұмыс орындарын құруына;
- 4) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес мүгедектігі бар адамдар үшін жұмыс орындарының стандарттарын сақтай отырып, мүгедек адамдарды жұмысқа орналастыру жөніндегі квотаны орындау бойынша жұмыс берушілердің міндеттемелерін орындауын қамтамасыз етуге;
- 5) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес талап етілетін мамандықтар бөлінісінде бос орындардың болуы туралы мәліметтерді және жұмыс орындарын болжамды құру туралы деректерді еңбек нарығының бірыңғай ақпараттық базасына, оның ішінде «Электрондық еңбек биржасы» мемлекеттік ақпараттық порталы арқылы ұсынуға;
- 6) жұмыс берушілердің құрылтайшысы, қатысушысы немесе акционері (ұйым ішінде) болып табылатын заңды тұлғаларға (филиалдарға, өкілдіктерге және (немесе) өзге де оқшауланған құрылымдық бөлімшелерге) қысқартылатын жұмыскерлердің ұқсас лауазым, тиісті біліктілік, мамандық немесе кәсіп, орындалатын жұмыстың күрделілігі, саны мен сапасы бойынша бар бос орындарға ауысуын жұмыс берушілермен қамтамасыз етуіне;
- 7) халықты жұмыспен қамту орталықтарымен бірлесіп, халықты жұмыспен қамту мәселелері жөніндегі уәкілетті орган белгілеген тәртіппен және шарттарда «Бірінші жұмыс орны» жобасы шеңберінде жастарды бірінші жұмыс орнына жұмысқа орналастыруда жұмыс берушілерді хабардар етуге және көмек көрсетуге;

8) кандидаттардың біліктілігі тең болған кезде (жұмыскердің білім деңгейін, білімін, іскерлігін, кәсіптік дағдылары мен жұмыс тәжірибесін ескере отырып) қазақстандық мамандар үшін жұмыс берушілердің жұмысқа орналасуға басым құқық беруі арқылы шетелдік мамандарды біртіндеп қазақстандық мамандармен ауыстыру жөніндегі шараларға;

9) жұмыс берушілерге аға буынды жұмыскерлері үшін жастарға тәжірибесі мен дағдыларын беру үшін тәлімгерлікті ұйымдастыру бойынша жұмысты күшейтуге;

10) халықты жұмыспен қамту орталықтарымен бірлесіп, жұмыспен қамтуды мемлекеттік қолдау шаралары шеңберінде жұмыс берушілерге жұмыс орындарын сақтауға және қамтамасыз етуге;

11) ұйымдарды қайта құрылымдау процесінде жұмыс берушілердің жұмыскерлерді жаппай босатуына жол бермеу жөніндегі шаралар қабылдауға жәрдемдеседі.

Кәсіптік одақтардың аймақтық бірлестіктері:

1) бұқаралық ақпарат құралдарында жұмысшы кәсіптері мен мамандықтарын танымалдылығын арттыруды жүзеге асырады;

2) жұмыспен қамтудың мемлекеттік бағдарламаларын әзірлеуге қатысады.

Тараптар бірлесіп:

1) қаланың өндірістік және кәсіпкерлік секторының жаңа үйлескен мамандарының жоғары сапалы және сұранысқа ие дағдыларымен адами капиталды стратегиялық дамытуға;

2) жұмыс күшінің еңбек ұтқырлығын қамтамасыз ету, өнімділігі төмен салаларда, экономиканың бейресми секторында жұмыспен қамтылғандарды және жұмыссыздарды қолдауға бағдарлауды сақтау, еңбек нарығының инфрақұрылымын жетілдіру және жұмыспен қамтудың икемді нысандарын ресімдеу арқылы қолда бар еңбек ресурстары өнімділігінің өсуіне жәрдемдесуге;

3) халықты жұмыспен қамтамасыз ету, жаңа жұмыс орындарын құру, сондай-ақ 2023 жылға қарай жұмыссыздық деңгейін 5,2%-тен аспайтын деңгейде сақтау жөніндегі жұмысты жүргізуге;

4) қалада мүгедектігі бар адамдардың жалпы санынан жұмыспен қамтылған мүгедектігі бар адамдардың үлесін 2023 жылға қарай 26% қамтамасыз етуге;

5) жұмыс күшіне сұраныс пен ұсынысты болжамдау, еңбек нарығы туралы хабардар ету жүйесін жетілдіруге;

6) экономика салаларын білікті кадрлармен қамтамасыз етуге;

7) еңбек ресурстарының сапасы мен әлеуетін арттыруға;

8) жұмыспен қамтудың жаңа құрылымын және жоғары оқу орындарының, техникалық және кәсіптік білім берудің білім сапасын жаңғыртуды ескере отырып, кадрлар даярлау бойынша жүйелі шаралар қабылдауға;

9) мынадай:

- біліктілік жүйесін дамыту;

- кәсіптік стандарттарды әзірлеу;
 - реттелетін кәсіптер тізбесін әзірлеу, қайта қарау және бекіту;
 - жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын және басшылар, мамандар мен қызметшілер лауазымдарының бірыңғай біліктілік анықтамалығын жаңғырту;
 - кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың салалық бағдарламаларын әзірлеу;
 - кадрларды сертификаттау жүйесін қалыптастыру;
 - кәсіптік бағдарлау жүйесін дамыту;
 - жұмыстан босатылатын жұмыскерлерді өндірісішілік оқытуды және озыңқы- кәсіптік оқытуды дамыту;
 - кадрлардың кәсіби ұтқырлығы мәселелері бойынша консультациялар өткізуге;
- 10) экономика салалары бөлінісінде «Жаңа кәсіптер атласын» әзірлеуге, өзектілендіруге және қолдануға қатысуға;
- 11) «Еңбек жолы» республикалық конкурсын және «WorldSkills» кәсіби шеберлік чемпионатын өткізуге қатысуға уағдаласты.

V Бөлім. Лайықты еңбек жағдайлары және еңбекақы төлеу

Тараптар қолайлы, қауіпсіз және салауатты еңбек жағдайларын жасауға, гендерлік теңдікке, жұмыскерлерді әлеуметтік қорғауға, жұмыскерлердің еңбек әлеуетін дамытуға бағытталған шаралар қабылдауға уағдаласты және өздеріне мынадай міндеттемелерді қабылдайды:

Қала әкімдігі:

- 1) мемлекеттік еңбек инспекторларының профилактикалық жұмысқа және еңбек заңнамасының бұзылуының алдын алуға бағытталатын қызметін жетілдіреді;
- 2) жалпы үрдістерді анықтау және алдын алу шараларын қабылдау мақсатында өндірістік жарақаттануды, кәсіптік ауруды анықтау және талдау жөніндегі жаңа әдістер мен құралдарды енгізуді қамтамасыз етеді;
- 3) өнеркәсіптік және экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету жүйесін жетілдіру мәселесін қарайды;
- 4) қауіпсіз, экологиялық таза қоршаған ортаны құру, табиғи ресурстарды ұтымды пайдалану жолымен өмір сүру үшін қолайлы жағдайларды қамтамасыз етеді;
- 5) еңбек қауіпсіздігі мен оны қорғау және еңбек қатынастарын реттеу саласындағы ғылыми әзірлемелердің басымдықтарын айқындайды және ғылыми, ғылыми-техникалық жобалар мен бағдарламалар шеңберінде оларды әзірлеуді қамтамасыз етеді;
- 6) зиянды еңбек жағдайларында жұмыс істейтін жұмыскерлердің және еңбек қызметіне байланысты жазатайым оқиғалардың статистикалық есептілігі мен оларды есепке алу жүйесін

жетілдіруді қоса алғанда, еңбек жағдайлары мен еңбекті қорғау жай-күйінің мониторингі жүйесін дамытуды қамтамасыз етеді;

7) жұмыскерлердің мүдделерін қозғайтын мәселелер бойынша ұйымдардың басқару органының отырыстарына жұмыскерлер өкілдерінің қатысуының халықаралық тәжірибесін зерделейді, қажетіне қарай заңнаманы өзгерту жөнінде ұсыныстар дайындайды.

***«Қазақстан Республикасы жұмыс берушілерінің (кәсіпкерлердің) ұлттық конфедерациясы»
ЗТБ Алматы қаласының жұмыс берушілеріне өзекті қызметтерді көрсете отырып,***

1) жұмыс берушілердің еңбекті қорғауды басқару жүйесінің барлық деңгейлерін кеңінен енгізуіне және кәсіпорындарда әрбір жұмыс орындағы еңбекті қорғау, еңбек жағдайлары талаптарына сәйкес келетін еңбек қауіпсіздігі саласындағы қағидаларды, нормалар мен стандарттарды сақтауына және жұмыс берушілердің қажетті ресурстарды (материалдық, кадрлық, техникалық және т. б.) бөлуіне;

2) кәсіпорын басшыларын еңбекті ұйымдастыру, еңбек қатынастарына түсу, қауіпсіз еңбекті, еңбек көші-қонын қамтамасыз ету мәселелеріне және еңбек инспекцияларымен қарым-қатынастарға үйретуге;

3) жұмыс берушілердің әйелдердің, жастардың және мүгедектігі бар адамдардың негізгі құқықтары мен кепілдіктерін іске асыру үшін, оның ішінде келісімдер мен ұжымдық шарттар шеңберінде жағдайлар жасауына;

4) жұмыс берушілердің жұмыскерлердің өмірі мен денсаулығын сақтау жөніндегі алдын алу шаралары кешенін, оның ішінде:

- өндірістік жарақаттанудың алдын алу;

- ауыр жұмыстарда, еңбек жағдайлары зиянды және (немесе) қауіпті жұмыстарда істейтін жұмыскерлерді мерзімді медициналық қарап-тексеруден және зерттеп-қараудан өткізу;

- кәсіптік тәуекелдерді басқару тетіктерін өндірістік практикаға енгізу шараларын әзірлеуге және іске асыруға;

5) өндірістік ұжымдарда үйлесімді әлеуметтік-еңбек қатынастарын құруға ықпал ететін кәсіпкерлер-жұмыс берушілердің қызметінің қауіпсіздігін, еңбек ресурстарын ұтымды пайдалануын және еңбекті қорғауын қамтамасыз етуге;

6) жұмыс берушілердің жалақыға және міндетті зейнетақыға және әлеуметтік аударымдарға арналған қаражатты өзге мақсаттарға пайдалануына жол бермеу жөніндегі шаралар қабылдауға;

7) ұқсас және біліктілігі бірдей жұмыстарды орындау кезінде шетелдік және отандық жұмыскерлер арасында еңбекақы төлеу саласында жұмыс беруші тарапынан кемсітушілікке жол бермеуді қамтамасыз етуге;

8) қауіпсіз еңбекті ұйымдастыру, еңбек көші-қонын, еңбек қатынастарын, әлеуметтік және гендерлік саясатты жүзеге асыру, жұмыс орындарындағы АИТВ-ЖИТС мен басқа да әлеуметтік маңызы бар аурулардың алдын-алу, пандемия жағдайындағы қашықтағы жұмысты ұйымдастыру, балалар еңбегін жою, ұжымдық келіссөздерді ұйымдастыру, әлеуметтік серіктестік мәселелері бойынша анықтамалық және басқа әдебиеттердің электрондық басылымдарын шығаруға;

9) Дауларды соттан тыс шешу институты арқылы мүдделер қақтығысын сындарлы шешу үшін қала жұмыс берушілерінің әртүрлі субъектілері арасында консенсусті қамтамасыз етуге;

10) жұмыс берушілердің бастамасы және мемлекеттік органдардың жұмыс берушілер мен кәсіпкерлердің құқықтарын сақтау мәселелері бойынша қоғамдық мониторинг пен қоғамдық тыңдауларды ұйымдастыруға жәрдемдеседі.

Кәсіптік одақтардың аймақтық бірлестіктері:

1) салалық және өңірлік үшжақты келісімдерде және ұжымдық шарттарда бекітілген талаптарда және тәртіппен Қазақстан Республикасы еңбек заңнамасының сақталуына қоғамдық бақылау жүргізуді жандандырады;

2) еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі өндірістік кеңестердің жұмысын, оның ішінде еңбекті қорғау жөніндегі техникалық инспекторлардың жұмыс орындарындағы еңбек жағдайлары мен еңбекті қорғауға тексерулер жүргізуі бөлігінде жандандырады;

3) ұжымдық-шарттық қатынастарды, сондай-ақ отандық кәсіпорындарда жасалған электрондық еңбек шарттарын тарату жөніндегі ақпараттық науқандарды жүргізеді;

4) еңбек ұжымдарында өндірістегі жазатайым оқиғалардың, жарақаттар мен аурулардың ауқымы мен салдарын талдамалық баяндамалар дайындау арқылы түсіндіреді.

Тараптар бірлесін:

1) әзірленген ұсыныстарды кейін уәкілетті мемлекеттік органдарға практикалық іске асыру үшін жібере отырып, қалалық комиссияның, оның жұмыс топтарының, өңірлік комиссиялардың отырыстарында еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік жарақаттану, кәсіптік ауру жай-күйі мәселелерін қарауға;

2) жұмысшылардың жалақы деңгейін арттыру мақсатында еңбек өнімділігін арттыру, өнім сапасын жақсарту жөніндегі шараларды қабылдауға жәрдемдесуге;

3) 2030 жылға дейінгі отбасылық және гендерлік саясат тұжырымдамасын іске асыру бойынша:

- әйелдер мен ерлер үшін тең құқықтар мен мүмкіндіктерін;

- ана мен баланы қорғауды, әйелдерді әлеуметтік қолдауды, әлеуметтік-еңбек қатынастары саласындағы гендерлік проблемаларды шешуді;

- балаларды күтумен және олардың тәрбиесімен айналысатын ерлер мен әйелдерге тең қолдау көрсетуді;

- әйелдер мен ерлердің еңбекақысындағы теңдікті;

- кәсіби басқару әлеуетіне негізделген басқару функцияларын жүзеге асыратын әйелдердің үлесін кеңейтуді қамтамасыз ететін шаралар қабылдауға;

4) мемлекеттік жастар саясатын іске асыру бойынша:

- еңбек, білім беру және денсаулық сақтау саласында олардың әлеуметтік құқықтарын қамтамасыз етуге;

- өзін-өзі жүзеге асыру үшін жағдай жасауға;

- жастардың оң қоғамдық бастамаларын қолдау және ынталандыруға бағытталған шараларды қабылдауға;

5) балалар еңбегінің ең нашар түрлерін тиімді жоюға бағытталған ұлттық саясатты сақтауға және іске асыруға жәрдемдесуге;

6) еңбекті қорғауды басқару жүйесі нәтижелілігінің төменде көрсетілген:

- өндірістік жарақаттану деңгейін (1000 адамға шаққанда жазатайым оқиғалардың жиілік коэффициенті) 2023 жылға қарай 0,13-ке дейін азайту;

- ұжымдық-шарттық қатынастар жүйесімен қамтылған кәсіпорындардың үлес салмағын (ірі және орта кәсіпорындар арасында) 2023 жылға қарай 94,2%-ға дейін ұлғайту көрсеткіштеріне қол жеткізу жөніндегі шараларды іске асыруға қатысуға;

7) қала кәсіпорындарын «VizionZero» Халықаралық әлеуметтік қамсыздандыру қауымдастығының бағдарламасына қосу жөніндегі ақпараттық науқанды жалғастыруға;

8) жұмыс беруші экономикалық дәрменсіз (банкрот) болған жағдайда жұмыскерлердің ақшалай өтемақы алуға құқықтарын қорғау жөнінде шаралар әзірлеу және қабылдау үшін консультациялар өткізуге;

9) кәсіпорындарда еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі өндірістік кеңестер құруға, сондай-ақ олардың тиімді жұмыс істеуіне жәрдемдесуге;

10) қала кәсіпорындарында:

- қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз ету бойынша тапсырыс берушіден мердігерге дейін сатылы бақылауды;

- еңбекті қорғау мен қауіпсіздігінің қазіргі заманғы стандарттарын енгізу жөніндегі жұмысты жүргізуге;

11) еңбекті қорғау жөніндегі техникалық инспекторларға ұжымдық шарттарда немесе жұмыс берушінің актілерінде айқындалатын мөлшерде, бірақ жалақының ең төмен мөлшерінен кем емес ай сайынғы қосымша ақыны жүзеге асыру мәселесі бойынша консультациялар өткізуге, сондай-ақ жұмыс берушінің және немесе кәсіптік одақтардың қаражаты есебінен мамандандырылған білім беру ұйымдарында олардың жыл сайынғы оқуын өткізуге уағдаласты.

VI Бөлім. Әлеуметтік саясат

Тараптар әлеуметтік тұрақтылықты қамтамасыз етуге және азаматтардың әл-ауқатын арттыруға бағытталған шараларды олардың өмір сүру деңгейін арттыру үшін жағдай жасау және мынадай әлеуметтік шешімдер қабылдау және іс-шаралар өткізу жолымен қабылдауға уағдаласты.

Тараптар әлеуметтік саясатты дамыту жөніндегі міндеттемелерді қабылдады, олар мынаған бағытталған:

1) жұмысшыларға міндетті әлеуметтік сақтандыру бойынша сақтандыру төлемдерінің кепілдік берілген түрлерін қамтамасыз ету;

2) экономиканың өсуін және бюджеттік мүмкіндіктерді ескере отырып, ең төмен әлеуметтік стандарттарды халықаралық баламаларға кезең-кезеңімен жақындату жөнінде шаралар қабылдау;

3) жұмыс тобы шеңберінде жұмыскерлердің өмір сүру сапасын жақсарту үшін мынадай:

- ауыр жұмыстарда, еңбек жағдайлары зиянды және (немесе) қауіпті жұмыстарда істейтін жұмыскерлердің зейнеткерлікке ерте шығуы туралы;

- ауыр жұмыстарда, еңбек жағдайлары зиянды және (немесе) қауіпті жұмыстарда істейтін жұмыс орнында денсаулығы кенеттен нашарлаған кезде жұмыскерлерді әлеуметтік қорғау туралы;

- жұмыс берушінің жұмыскерге (оның заңды өкіліне) өндірістегі жазатайым оқиға немесе кәсіптік ауру нәтижесінде келтірілген зиянның бір жолғы өтемін төлеуі туралы;

- жұмыскердің денсаулығына келтірілген зиянды өтеу жөніндегі төлемдердің мөлшерін (регрестік төлемдер) тиісті біліктілігі (лауазымы) бойынша кәсіпорындағы (ұйымдағы) орташа жалақының өсуіне бара бара арттыру туралы мәселелерді қарау;

4) Бизнесінің әлеуметтік жауапкершілігін кеңейтуге және бизнесінің әлеуметтік жауапкершілігі жөніндегі «Парыз» конкурсын ұйымдастыруға жәрдемдесу;

5) мүгедектігі бар жұмыскерлердің өмір сүру сапасын жақсарту, әлеуметтік қолдауды күшейту, сондай-ақ олардың қоғамға кірігуі үшін тең жағдайлар жасау жөнінде шаралар қабылдау;

6) ерікті зейнетақы, медициналық, әлеуметтік сақтандыру жүйелерін дамыту;

7) қалалық комиссияның отырыстарында әлеуметтік саясат моделін жаңғырту мәселелерін қарау;

8) әлеуметтік диалогты қамтамасыз етуде Әкімдіктің, кәсіподақтардың аймақтық бірлестіктерінің және Қазақстан Республикасының жұмыс берушілерінің (кәсіпкерлердің) ұлттық конфедерациясының мүдделерінің тепе-теңдігін қатаң сақтау.

VII Бөлім. Келісімді іске асыру және оның орындалуын бақылау

Тараптар осы Келісім экономика салаларындағы ағымдағы фискалдық саясатты ескере отырып, экономика, еңбек, жұмыспен қамту және жұмыскерлер үшін әлеуметтік кепілдіктер саласындағы мемлекеттік саясаттың басымдықтарын іске асыру жөніндегі келісілген іс-қимылдар мен шараларды қабылдауға бағытталған әлеуметтік әріптестіктің базалық құжаты болып табылатынына келісті және оның тиімді іске асырылуын қамтамасыз ету мақсатында төмендегілер бойынша уағдаласты:

1) Келісімге қол қойылған күннен бастап бір ай мерзімде Келісімді іске асыру және оны одан әрі қарау мен қалалық комиссияның отырысында бекіту жөніндегі іс-шаралар жоспарын әзірлеу;

2) Тараптардың әрқайсысы Келісімге өзгерістер және (немесе) толықтырулар енгізуге бастамашылық жасауға құқылы, олар барлық тараптардың өзара келісімі бойынша қабылданады, Келісімнің ажырамас бөлігі болып табылатын хаттамамен ресімделеді және оларға қол қойылған күннен бастап күшіне енеді.

Келісімге өзгерістер және (немесе) толықтырулар енгізу туралы хаттамаға қол қойылғаннан кейін ол ресми жариялануға тиіс. Келісімді іске асыру жөніндегі іс-шаралар жоспары оларға қол

қойылған күннен бастап бір ай мерзімде енгізілген өзгерістерге және (немесе) толықтыруларға сәйкес келтіріледі;

3) Келісімді іске асыруға қатысты мәселелер жөніндегі қалалық комиссияның шешімдері осы Келісімді іске асыру нысандарының бірі болып табылады;

4) Келісімді іске асыру жөніндегі іс-шаралар жоспарының орындалуын мониторингтеу негізінде қалалық комиссия туралы ережеде айқындалған тәртіппен Келісімнің орындалуын бақылауды жүзеге асыру;

5) өңірлік (қалалық, аудандық) келісімдер осы Келісіммен салыстырғанда жұмыскерлердің жағдайын нашарлатпауға тиіс;

6) Тараптардың әрқайсысы салалық және өңірлік деңгейлерде келісімдерді әзірлеуге және қабылдауға қатысатын байқаушылар тобына енгізу үшін өз өкілдерін айқындайды және бұл туралы қалған тараптарды хабардар етеді;

7) Келісімнің күші, егер Қазақстан Республикасының заңдарында және Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шарттарда өзгеше көзделмесе, Алматы қаласының аумағында орналасқан жіберуші Тараптың жұмыскерлеріне, кәсіптік одақтар бірлестіктеріне (қауымдастықтарына, одақтарына), жұмыс берушілер бірлестіктеріне (қауымдастықтарына, одақтарына), жұмыс берушілерге, сондай-ақ қабылдаушы Тарапқа, оның ішінде есептік тіркеуден өткен шетелдік заңды тұлғалардың филиалдарына және (немесе) өкілдіктеріне қолданылады;

8) Келісімнің орындалуын және әлеуметтік әріптестіктің барлық Тараптарының жауапкершілігін бақылау Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады;

9) осы Келісім оған қол қойылған сәттен бастап күшіне енеді және 2024 жылғы 25 қаңтарынан кешіктірілмей жасалуға тиіс қалалық келісім келесі кезеңге қабылданғанға дейін қолданылады.

10) Алматы қаласы Әлеуметтік әл-ауқат басқармасы Келісімге қол қойылғаннан кейін оны мемлекеттік органның ресми интернет ресурсына орналастырады;

11) Алматы қаласы Әлеуметтік әл-ауқат басқармасы Келісімнің іске асырылу барысы туралы ақпаратты жинақтауды және талдауды жүзеге асырады, оны мемлекеттік органның ресми интернет-ресурсында орналастырады;

12) Келісім Алматы қаласында 2021 жылғы «__» _____ Тараптардың әрқайсысы үшін бірдей заңды күші бар мемлекеттік және орыс тілдерінде _____ данада жасалды.

Осы Өңірлік келісімге қол қойды:

Алматы қаласының әкімі	«Алматы кәсіподақтар одағы» кәсіподақтардың аймақтық бірлестігінің төрағасы	«Алматы қаласы кәсіподақтар орталығы» аумақтық кәсіподақтар бірлестігінің төрайымы	«Қазақстан Республикасы Жұмыс берушілерінің (кәсіпкерлердің) Ұлттық Конфедерациясы» ЗТБ-нің Вице-президенті, Бас директоры
Б. Сағынтаев	Қ. Қаратаев	З. Өмірбаева	В.М. Бреусова